

KATASZTRÓFAVÉDELMI OKTATÁSI KÖZPONT

1033 Budapest, Laktanya u. 33.

Tel: 06(1)436-1500, BM: 27-500, Fax: 06(1)436-1505

Nyilvántartásba vételi szám: E-000199/2014

Szám: 117-1/2014/E

Jóváhagyom:

Budapest, 2014. 03. 31.-n.

Dr. Bakondi György tű. altábornagy
főigazgató

KÉPZÉSI PROGRAM

ÖNKÉNTES ÉS LÉTESÍTMÉNYI TŰZOLTÓ TŰZOLTÁSVEZETŐ I. TANFOLYAM

Egyetértek: 03. 31.

Budapest, 2014.-n.

Dr. Góra Zoltán tű. dandártábornok
főigazgató-helyettes

Javaslom:

Budapest, 2014. 03. 31.-n.

Bittmann Tibor tű. dandártábornok
humán szolgálatvezető

Bittmann Tibor

Felterjesztem:

Budapest, 2014. 03. 31.-n.

Dr. Papp Antal tű. ezredes
igazgató

Papp Antal

1. ÁLTALÁNOS IRÁNYELVEK AZ ÖNKÉNTES ÉS LÉTESÍTMÉNYI TŰZOLTÓ TŰZOLTÁSVEZETŐ I. TANFOLYAM MEGSZERVEZÉSÉHEZ

1.1. A tanfolyam jogi háttere:

A képzési program

- a felnőttképzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvény,
- a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény,
- a 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről,
- 39/2011. (XI. 15) BM rendelet a tűzoltóság tűzoltási és műszaki mentési tevékenységének általános szabályairól,
- a tűzoltás és műszaki mentés általános szabályairól szóló 39/2012 (II. 15.) BM rendelet,
- a 20/2013 (V.28) BM rendelet, a belügyminiszter ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről, valamint egyes szakmai és vizsgakövetelmények kiadásáról szóló miniszteri rendelet hatályon kívül helyezéséről,
- a 37/2013. számú BM OKF főigazgatói intézkedés a katasztrófavédelem Humán Szabályzatának kiadásáról,
- 5/2014. számú BM OKF főigazgatói utasítás a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság Tűzoltás-taktikai Szabályzatáról,
- 124/2011. számú BM OKF főigazgatói intézkedés a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság Műszaki Mentési Műveleti Szakutasításáról,
- 2/2014 (1.17.) BM OKF utasítás az önkéntes tűzoltó egyesületek önálló beavatkozásának feltételeiről és a beavatkozó önkéntes tűzoltó egyesület (önkéntes tűzoltóság) tevékenységéről

alapján készült.

A tanítási- tanulási folyamat szervezése során figyelembe kell venni a Belügyminisztérium és a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság vonatkozó szakmai és egyéb szabályzóit.

Ezen képzési programot a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság főigazgatója hagyja jóvá.

1.2. A tanfolyami végzettséggel betölthető munkakörök:

A beavatkozást végző önkéntes tűzoltó egyesületeknél (önkéntes tűzoltóságok) és az alkalomszerűen igénybe vehető létesítményi tűzoltóságoknál a tanfolyamot sikeresen elvégző tag jogosult lesz önálló beavatkozások irányítására tűzoltásvezetői jogkörrel.

1.3. A tanfolyam módszere, helye:

A tanfolyam egy hetes (öt napos) – egy a tanfolyamot követően kijelölt vizsganappal – berendeléssel, nappali képzési rendben szervezett, elméleti és gyakorlati foglalkozásokból álló csoportos képzés.

A tanfolyamot a Katasztrófavédelmi Oktatási Központ (továbbiakban: KOK) szervezi, bonyolítja le és végzi a vizsgáztatási feladatokat, vagy a Katasztrófavédelmi Igazgatóságok szervezik, megbízva a Tűzoltósági főfelügyelőket a tanfolyam lebonyolításával és a vizsgáztatás jogával. Ebben az esetben a KOK ellenőrzési jogkörrel rendelkezik a szervezéssel, lebonyolítással és vizsgáztatással kapcsolatban.

1.4. A tanfolyam szervezésének feltételei

1.4.1. Személyi feltételek:

A tanfolyamon a képzés szakirányának megfelelő, felsőfokú állami és felsőfokú szakmai végzettségű személy, illetve középfokú, tűzoltó technikus (vagy annak megfelelő) végzettségű személy oktathat.

A tanfolyam képzési feladatainak végrehajtására a szervező meghívott előadókat, külső szakértőket kérhet fel, akik a gyakorlati tapasztalataik, kutatási eredményeik, illetve speciális ismereteik átadását végzik.

1.4.2. Tárgyi feltételek:

A szervező által biztosítandó:

- a) oktatástechnikai eszközökkel felszerelt tanterem,
- b) tűzoltás és műszaki mentési feladatok végrehajtására alkalmas gyakorló pálya,
- c) tanári és tanulói segédletek,
- d) 2 szabályosan felmálházott gépjárműfecskenő,
- e) 1 műszaki mentő gépjármű,
- f) legalább 10 db EDR rádió

A résztvevők által biztosítandó:

- g) sisak, csizma, védőruha, védőkesztyű, mászóöv,
- h) rendszeresített sűrített levegős légzőkészülék (komplett)

1.4.3. A maximális csoportlétszám

A tanfolyam optimális létszáma 15, maximális létszáma 20 fő.

1.5. A résztvevők teljesítményét értékelő rendszer leírása

A tanfolyam képzési programjában meghatározott ismeretanyag elsajátításának ellenőrzése a tanfolyamot követő berendeléssel történik. A vizsga során a résztvevők 2 x 45 percen írásbeli feladatlapot töltenek ki, majd vizsgázónként maximum 15 percen gyakorlati vizsgát tesznek a tűzoltás és műszaki mentés vezetéséből. A vizsgára a tanfolyam résztvevőinek a tanfolyamra előírt felszerelést kell hozniuk. A vizsgát megelőzően két óra konzultációs lehetőséget kell biztosítani.

A vizsgára bocsátás feltételei:

- a tanfolyam foglalkozásain való részvétel (maximum 4 tanóra igazolt hiányzással), valamint a tanfolyamon a foglalkozásvezetők által meghatározott gyakorlati feladatok teljesítése.

Eredménytelen vizsga esetén azt egy alkalommal meg lehet ismételni. Sikertelen ismétlővizsga esetén csak a tanfolyam megismétlését követően, az azt lezáró vizsgával szerezhetheti meg a résztvevő a végzettséget.

A tanfolyamot lezáró eredményes vizsgáról a tanfolyam szervezője tanúsítványt ad ki.

1.6. A tanfolyamon való részvétel feltételei

A tanfolyamon résztvevőnek legalább tűzoltó szakképesítéssel, tűzoltó II. részszakképesítéssel, vagy önkormányzati és létesítményi tűzoltó képesítéssel, a képzés megszerzésétől számított minimum 5 éves alkalomszerűen igénybe vehető létesítményi tűzoltóságnál, illetve tűzoltási, műszaki mentési szaktevékenységet ellátó önkéntes tűzoltó egyesületnél, vagy 3 éves hivatásos, önkormányzati, vagy főfoglalkozású létesítményi tűzoltóságon szerzett tűzoltási, műszaki mentési gyakorlattal kell rendelkeznie.

2. A KÉPZÉSI DOKUMENTUMOKBAN ALKALMAZOTT OKTATÁSELMÉLETI FOGALMAK ÉRTELMEZÉSE

Ismeret (tájékozottsági) szint:

Fogalmak, tárgyak, jelenségek tartalmi és formai jegyei alapján történő felismerése, tárgyak, eszközök, anyagok kiválasztása.

Megértés szint:

Fogalmak, törvények, törvényszerűségek és szabályok megértett, bevésett és rögzített ismerete.

Alkalmazás szint:

Fogalmak, törvények és szabályok összefüggések logikai kapcsolatait is magába foglaló ismerete. Képesség azok rendszerbe foglalására, általános és különös jegyeik kiemelésére, felhasználásukkal logikai műveletek végzése.

A gyakorlati feladatok megoldásának minőségei:

Jártasság:

Elsajátított szabályok, elméleti és gyakorlati műveletek önálló alkalmazása ismert helyzetekben, illetve alkotó alkalmazása új feladatok megoldásában. A feladatok önálló megoldása úgy, hogy minden lépés elemi döntést igényel a legcélszerűbb megoldás kiválasztását illetően.

Készség:

Egy-egy elméleti, vagy gyakorlati művelet, műveletsor begyakorlottságának olyan mértékű szintje, amely annak automatikus elvégzését biztosítja. Ez olyan feladatok megoldása során tűzhető célul, ahol a feladat lépéseinek döntő többsége automatizálható és az adott részfeladatok elvégzése nem igényel elemi döntéseket.

3. A TANFOLYAM CÉLJA ÉS FELADATAI

3.1. A tanfolyam célja

A tanfolyam célja, hogy előadások és gyakorlatok által segítse az alapvető tűzoltás-vezetői, mentésvezetői feladatok biztonságos és szakszerű végrehajtását, a tanult ismeretek felelevenítését, kibővítését, valamint az egységes szakmai elvek kialakítását és alkalmazását, az alapirányítás, a tűzvizsgálatot támogató tevékenység és az adminisztratív feladatok szintjén.

3.2. A tanfolyam fő feladatai

A tanfolyam az alapfokú szakmai képzés során megszerzett ismeretekre épít, azok felelevenítését, kiegészítését, új, a beosztás betöltéséhez szükséges ismeretek átadását szolgálja.

A tanfolyam az alábbi témakörökben ad át ismereteket:

- a tűzoltás, műszaki mentés vezetése,
- a rendszeresített eszközök alkalmazásának szabályai, lehetőségei,
- a felderítés elmélete és gyakorlata,
- a tűzoltás vezetésének átadás-átvétele,
- együttműködés a társszervekkel, segítségük igénybe vétele,
- kommunikáció a sérültekkel,
- a beavatkozások tipikus hibái, elkerülésük lehetőségei,
- jelentési kötelezettségek,
- a tűzoltó járművek taktikai alkalmazhatóságának lehetőségei és feltételei,
- a tűzoltásvezető elsődleges, tűzvizsgálatot támogató feladatai

4. A TANFOLYAM KÉPZÉSI IDŐTARTAMA

4.1. A képzési idő: összesen 36 óra (+ 8 óra vizsga), az alábbi bontásban:

A TANANYAGEGYSÉGEK				
		Óraszámai		
Sorszáma	Megnevezése	Elmélet	Gyakorlat	Összesen
1.	A tűzoltás, műszaki mentés megszervezése, vezetése, tervezése	6	4	10
2.	A felderítés, beavatkozás elmélete és gyakorlata	4	0	4
3.	Alkalmazott tűzoltás, műszaki mentés	4	8	12
4.	A tűzoltásvezető jelentési és kapcsolattartási feladatai	2	0	2
5.	A tűzoltásvezető tűzmegelőzéshez, tűzvizsgálathoz kapcsolódó feladatai	2	0	2
6.	A tűzoltó járművek taktikai alkalmazhatósága	4	0	4
Záró konzultáció		2	0	2
Összesen:		24	12	36
Vizsga		8 óra		

5. A TANFOLYAM RÉSZLETES TANANYAGA ÉS KÖVETELMÉNYSZINTJEI

1. téma: A tűzoltás, műszaki mentés megszervezése, vezetése, tervezése

A TÉMAKÖR		
Sorszáma	Megnevezése	Óraszám
1.1	A tűzoltás, műszaki mentés megszervezése	2
1.2	A tűzoltás, műszaki mentés vezetése, átadása-átvétele	2
1.3	A tűzoltás, műszaki mentés tervezése	2
1.4	A tűzoltás vezetése, kötelező visszajelzések alapirányítási módban	4

A téma oktatásának módszerei:

Elméleti és gyakorlati foglalkozásokon tanítjuk meg a tűzoltás, műszaki mentés szervezésének, vezetésének fő feladatait. Megismertetjük a tűzoltásvezető jogait, kötelességeit. A résztvevők gyakorolják a tűzoltás, műszaki mentés vezetését alapirányítási módban és elsajátítják az ehhez szükséges legfontosabb szervezési, tervezési feladatokat.

Követelményszint:

Ismeret szinten sajátítsák el a résztvevők:

- a tűzoltásvezető jogait,
- a tűzoltásvezető kötelességeit,
- a tűzoltásvezetés algoritmusát,
- a tűzoltásvezető fő feladatait,
- a tűzoltási és műszaki mentési, illetve gyakorlattervek értelmezését, rajzjeleit.

Jártasság szinten tudják végrehajtani a résztvevők:

- alapirányításban a tűzoltásvezetői feladatokat.

2. téma: A felderítés, beavatkozás elmélete és gyakorlata

A TÉMAKÖR		
Sorszáma	Megnevezése	Óraszám
2.1	A felderítés, beavatkozás módszerei	2
2.2	A rendszeresített eszközök alkalmazásának szabályai, lehetőségei a felderítések és beavatkozások alkalmával	2

A téma oktatásának módszerei:

Elméleti és gyakorlati ismeretek felfrissítése, strukturálása. Ismertetjük a felderítés elméleti és gyakorlati szabályait. Gyakorlati foglalkozásba beépítjük a tanult ismereteket, módszereket. Megtörtént káreset elemzésével bemutatjuk és megvitatjuk a tűzoltásvezetés gyakorlati feladatait. A résztvevőkkel közösen rávilágítunk a beavatkozások tipikus hibáira és kiküszöbölésük lehetőségeire.

Követelményszint:

Ismeret szinten sajátítsák el a résztvevők:

- a felderítés főbb szabályait,
- a felderítés és a beavatkozás során használható főbb eszközöket,
- a beavatkozások tipikus hibáit.

Jártasság szinten tudják végrehajtani a résztvevők:

- a felderítést,
- a felderítés közbeni és utáni feladatokat.

3. téma: Alkalmazott tűzoltás és műszaki mentés

A TÉMAKÖR		
Sorszáma	Megnevezése	Óraszám
3.1	Alkalmazott tűzoltás	4
3.2	Alkalmazott műszaki mentés	8

A téma oktatásának módszerei:

Az alkalmazott tűzoltás és műszaki mentés ismereteinek felfrissítése, kibővítése. Ismertetjük a fontosabb alkalmazott tűzoltási és műszaki mentési feladatok elméleti és gyakorlati szabályait. Gyakorlati foglalkozásba beépítjük a tanult ismereteket, módszereket.

Követelményszint:

Ismeret szinten sajátítsák el a résztvevők:

- a tüzesetek, műszaki mentések főbb szabályait.

Jártasság szinten tudják végrehajtani a résztvevők:

- a beavatkozási szabályok gyakorlati alkalmazását.

4. téma: A tűzoltásvezető jelentési és kapcsolattartási feladatai

A TÉMAKÖR		
Sorszáma	Megnevezése	Óraszám
4.1	Kommunikáció a tűzoltásban résztvevő állománnyal, a társszervekkel és a sérültekkel	1
4.2	Jelentési kötelezettségek	1

A téma oktatásának módszerei:

Elméleti foglalkozásokon ismertetjük a kommunikáció alapfogalmait és módszereit. Hangsúlyozzuk a tűz- és káreseteknél alkalmazható kommunikációs technikákat, különös tekintettel a sérültekkel, károsultakkal való kommunikáció jellemzőire. A résztvevőkkel közösen felelevenítjük a beavatkozások során a visszajelzési, jelentési kötelezettségek szabályait, eseteit.

Követelményszint:

Ismeret szinten sajátítsák el a résztvevők:

- a kommunikációs alapfogalmakat
- a kommunikáció folyamatát,

- a veszélyhelyzeti kommunikációs technikákat,
- a társszervek igénybevételének lehetőségeit,
- a visszajelzési, valamint a jelentési kötelezettségeket.

5. téma: A tűzoltásvezető tűz megelőzéshez, tűzvizsgálathoz kapcsolódó feladatai

A TÉMAKÖR		
Sorszám	Megnevezése	Óraszám
5.1	Létesítési szabályok felhasználása a beavatkozásban - tűzoltás alapvető feltételeit biztosító létesítési szabályok Tűzvizsgálatot támogató feladatok - tűzvizsgálat fogalma, célja - tűzoltásvezető helyszínnel kapcsolatos tűzvizsgálatot támogató feladatai, - kötelező adatgyűjtés, - tűzokozással elkövethető bűncselekmények,	2

A téma oktatásának módszerei:

Strukturált új ismeret közlése, mely során kiemelésre kerülnek a tűz megelőzés létesítési és igazgatási ismereteinek kapcsolatai a tűzoltás-taktikával, valamint a tűzvizsgálat helyének, szerepének, fontossága.

Követelményszint:

Ismeret szinten sajátítsák el a résztvevők:

- a létesítési követelmények kapcsolatát a tűzoltás taktikával,
- a tűzvizsgálatot támogató tevékenységi elemeket,
- a tüzesethez kapcsolódó adatgyűjtést,
- a tűzokozással elkövethető bűncselekményi tényállásokat.

6. téma: A tűzoltó járművek taktikai alkalmazhatósága

A TÉMAKÖR		
Sorszáma	Megnevezése	Óraszám
6.1	A tűzoltó járművek taktikai alkalmazhatóságának lehetőségei és feltételei – Egyes gépjárműfecskendő típusok bevetethetőségének lehetőségei a táplálási módok, és a szerelhető oltósugár fajták ismeretében. – Különleges oltójárművek felhasználhatósága. – Magasból mentő gépjárművek bevetethetőségének lehetőségei, és felhasználhatóságuk feltételei, korlátai. – Műszaki mentő gépjárművek és tűzoltó autódaruk taktikai alkalmazhatósága a beépített és málházott berendezések és felszerelések felhasználásával. – Vegyi balesetelhárító gépjárművek szerepe a tűzoltás és műszaki mentés megszervezése során. – Cserefelépítmények felhasználásának előnyei és korlátai.	4

A téma oktatásának módszerei:

A már ismert tűzoltó járművekkel kapcsolatban az elméleti foglalkozáson sajátítsák el a hallgatók az adott géptípusok tűzoltás taktikai, és műszaki mentési alkalmazhatóságait. Ismerjék meg az egyes járművek menettulajdonságaiból származó előnyöket és hátrányokat. Kapjanak átfogó ismereteket a gépjárműbe beépített és az azokra málházott berendezések és felszerelések felhasználhatóságának lehetőségeiről, és korlátairól. Az osztálykeretben történő előadásokon gyakorlati példák bemutatásával, audio-vizuális oktatási segédeszközök felhasználásával sajátíttassuk el a téma tananyagát a hallgatókkal.

Követelményszint:

Ismeret szinten sajátítsák el a résztvevők:

- műszaki mentő gépjárművekbe beépített berendezések fajtáit, málházott felszereléseiket,
- vegyi balesetelhárító járművekre málházott felszerelések fajtáit,
- cserefelépítmények máhlistáját.

Megértés szinten sajátítsák el a résztvevők:

- a gépjárműfecskendők, és a habbal oltó gépjárművek oltósugár előállításának oltóanyag ellátásának műszaki feltételeit,
- porral oltó tűzoltó járművekre, és az oltóporokra vonatkozó műszaki előírások és tűzoltás taktikai bevetethetőségük összefüggéseit,
- a magasból mentő gépjárművek, és tűzoltó autódaruk, gépjárműre szerelt daruk felállítási helyével kapcsolatos előírásokat, és terhelhetőségükkel összefüggő fizikai törvényszerűségeket.